

Erlauer

Door Ingolf Jungnickel (vertaling H.J. Beekveldt)

Erlauers (foto: De Twentse Duiventil, 2011)

Inleiding

De erlauer tuimelaar maakt op het eerste gezicht niet zo'n bijzondere indruk, althans dat speciale, dat een ras zo karakteristiek maakt, valt er zo niet direct aan te ontdekken. Een slanke, gladbeverderde blauwe duif met een middellange snavel en een hoekige schedel kom je onder de diverse tuimelaars rassen regelmatig tegen. Zijn de erlauer dan zo onmiskenbaar en stijgt hun type zo boven de Wener en Boedapester tuimelaars uit, waardoor ze zo geliefd zijn?

Op deze provocerende vraag zou ik graag antwoord willen hebben van de vakmensen en van diegenen die het idee van de Erlauer tuimelaar, dat destijds in Hongarije geboren werd, hebben gerealiseerd tot de uiteindelijke creatie van deze duif. Er wordt namelijk beweerd, dat het juist die specifieke karaktereigenschappen van de 'Egri kek' zijn - zoals ze in hun vaderland genoemd worden - die de erlauer bestempelen tot een speciaal fenomeen dat niet te verwisselen is met enige andere soort.

Vlieg- en showduif

Zulke bijzondere eigenschappen, waardoor een ras zo'n speciale plaats inneemt in de duivenwereld, zullen niet alleen in de uiterlijke verschijningsvorm aan de dag moeten treden, maar kunnen ook verborgen liggen in het wezen, het karakter van het dier. Beide factoren zijn van toepassing op de Erlauer tuimelaar. Niet in de laatste plaats zou ik voor dit ras een voorspelling willen doen: er zullen altijd liefhebbers zijn die door dit ras gefascineerd worden en geen ander op het hok willen hebben.

Dat gold al toen de erlauer sterker verspreid waren en zij nog niet als massaproduct voorhanden waren, zoals het verleden en heden eensluidend uitwijzen. Zo is het geen zeldzaamheid om op een show een inzending van 40 dieren tegen te komen en ook in de hoogvliegsport is het vliegen met een troep van 40 dieren, zoals de familie Dingeldein na een kort bezoek aan Hongarije constateerden, erg populair.

Die dubbele fascinatie, namelijk het verwezenlijken van de wens om show- en vliegprestatie in een en hetzelfde dier te combineren, is zeker een van de aantrekkelijkste bijzonderheden die een ras kan bieden. Dit geldt eens te meer, daar de meeste van oorsprong pure vliegdieren waren en tot enkel en alleen showvogels zijn geworden. Het grootste verlangen van zeer vele tuimelaarvrienden om een ras te bezitten dat in

gelijke mate in staat is om zowel in de tentoonstellingskooi als in de lucht de mens verbaasd te doen staan, wordt heden ten dage door weinig tuimelaars rassen bevredigd. Een meer dan normaal hoog resultaat ten aanzien van het voldoen aan een gesteld schoonheidsideaal gaat bij zeer veel rassen ten koste van de vliegvaardigheid. De beide erfelijke eigenschappen gelijktijdig in een en hetzelfde ras vastleggen en zelfs te versterken betekent voor een fokker een veelvoud van moeilijkheden en inspanning.

Enkele rassen binnen de grote tuimelaarfamilie wekken echter nog steeds bewondering op in de showkooi, maar doen ons ook nog verbaasd staan door hun vliegprestaties. Zij nemen ons bij wijze van spreken zonder enige moeite 'twee maal gevangen'. Een groots voorbeeld van dit dubbele meesterschap is de Erlauer tuimelaar!

Hoewel het verheugend is dat momenteel onze inspanningen om diverse rassen met veel moeite en selectie weer aan het vliegen te krijgen dikwijls beloond worden, is bij de Erlauer tuimelaar dit vermogen nog steeds ruimschoots voorhanden. Zo bracht een van de aan de top staande fokkers, Max Wendler, eens aan de binnenkant van zijn showkooi een kaartje waarop stond: "*Voorzichtig – schuw en vlieglustig!*", opdat de dieren bij het in kooien niet direct zouden ontsnappen. Deze dieren en de duiven van Richard Temme uit Witten, die meermalen op de tentoonstelling het predicaat F kregen, vliegen nog steeds uitstekend en zonder enige vorm van training van een half tot een heel uur en vaak nog langer.

De vliegsport

Over de vliegsport met erlauerers bestaat een aantal artikelen, ook van de laatste tien jaar. In het Hongaarse Kecsemet, ongeveer 50 kilometer ten zuidoosten van Boedapest waren tijdens een bezoek aldaar G. en W. Dingeldein getuigen van een gelijktijdige start van Boedapester hoogvliegers en erlauerers. Die laatsten, zo'n 40 stuks, bleven binnen de gemengde troep dicht bij elkaar en vlogen tussen middelhoog en hoog. Zij volgden de boedapesters, maar bereikten toch een vliegtijd van twee uur. In een artikel van 1985 in de DDR schreef de heer L.J. König, dat de erlauerers in de DDR buitenbeentjes zijn, die dan ook in een speciaalclub zijn ondergebracht, zoals de weners en de boedapesters, met het doel de typische raskenmerken te behouden en te verfijnen. König schrijft, dat het ras al zo'n 100 jaar in Duitsland bekend is en hij beweert o.a. dat ze ook als korteaafstandspostduif goed voldeden door hun uitstekende oriëntatievermogen.

De vliegstijl

De erlauerers vlogen zo'n 80 à 90 jaar geleden al buitengewoon goed. Als duur- en hoogvliegers waren ze regelmatig twee tot drie uur in de lucht en die prestaties konden door gerichte training zeker nog opgevoerd worden. Het gaat echter in de eerste instantie niet om de vluchtduur, maar meer nog hun bijzondere vliegstijl, die de liefhebber in hun ban brengt.

De troep erlauerers vliegt heel vlot en in nauwe formatie bij elkaar. Spiraalsgewijs schroeven ze zich omhoog. Op de gekozen hoogte aangekomen, wekt de troep bewondering op door hun talrijke en zeer verrassend uitgevoerde zwenkingen. Het komt voor dat de duiven uit zicht raken, maar ze zijn in de regel zeer hokvast en mede door hun zeer goede oriëntatievermogen komen zij, tot grote geruststelling van de fokker - die zijn hartslag dan wel eens voelt versnellen - steeds weer veilig thuis.

Is dit al een groot voordeel in vergelijking met vele andere, gemakkelijk verloren rakende vliegrassen, daar komt nog bij dat heden ten dage deze erlauer nog steeds beschouwd wordt als een intelligente, wakkere vlieger die het ook telkens weer lukt om roofvogelaanvallen af te slaan en aan hun klauwen te ontkomen. Of men ze momenteel nog steeds overal zomer en winter kan laten vliegen, zoals dat in het begin van deze eeuw mogelijk was, is bij de sterk toegenomen roofvogelstand nog zeer de vraag. De zeer nauwe kringen die de dieren tijdens het stijgen beschrijven, zijn echter nog steeds een goede bescherming tegen de aanvallen van roofvogels.

De dieren zijn gewoon aan deze bedreiging en kunnen hun wendingen versnellen, waardoor ze boven een havik uit kunnen klimmen of de hele troep vliegt recht op de roofvogel af. Wendler had dan ook ondanks regelmatige uitvlucht vrijwel nooit verliezen te betreuren.

U. Reber merkt als vliegduivenkenner op, dat de Erlauer tuimelaars zeer snel omhoogstijgende 'Hemelbestormers' zijn, die zonder enige moeite samen met Wener hoogvliegers getraind en gevlogen kunnen worden. Hun vliegeigenschappen zijn vrijwel identiek aan die van de weners en de boedapesters.

Strenge kwaliteitselectie, een doelgerichte voeding en goede training moeten vanzelfsprekend de basis vormen. Naast de verbetering van de typische uiterlijke kenmerken, moet volgens U. Reber vooral het bijzondere van dit ras als vliegekunstenaar, namelijk de van oudsher wilde, omhoogstrevende onvervalste rasadel behouden blijven.

De herkomst

Het is zonder twijfel het aangename warme klimaat dat de streek beheerst waarin de naamgevende Hongaarse stad Erlau (Eger) ligt, die de vreugde die de hoog- en duurlucht biedt, beïnvloed heeft. Er wordt geschreven, dat de erlauer zijn oorspronkelijke omgeving zelden of nooit verlaten heeft. Ze komen buiten de directe omgeving van Erlau in Duitsland en het verdere buitenland vrijwel niet voor. Door de omringende wijnbergen stijgt regelmatig vochtige lucht vanuit het Erlauer dal omhoog. Dat begunstigt de vliegerij zeer.

De vroegere verschijningsvorm

Op alle oude foto's van het ras is duidelijk te zien, dat in de loop van de laatste 50 jaar de eerst nog wat gerekte trapeziumvormige kop langzamerhand een wat meer afgerond profiel heeft gekregen. Als voorbeeld mag gelden een afbeelding van een doffer die op de Verbonds-Schau in Berlijn een SG had gekregen. In de begeleidende tekst (van 05-09-1933) werd de fijnheid van postuur, het lichte pareloog, het donkerblauwe gevederte met brede banden, maar ook de aanwezigheid van schimmel en krastekening geprezen. Terwijl bij de krastekening - er zou eerder van een sterk getijgerd vleugelschild sprake moeten zijn - een vraagteken werd gezet, werd wel tevens gewezen op de vliegprestatie op het gebied van hoog- en duurlucht - twee tot drie uren - snelheid, zwenkingen en schroefvormige stijgvucht. Ook de zogenaamde roofvogelbestendigheid en de hoktrouw werden hier als rasgebonden kenmerken genoemd. Veel dank zijn we dan ook verschuldigd aan de Hongaren die zulke vliegprestaties mogelijk maakten, terwijl bij deze duiven ook toen al in Duitsland niet alleen absolute vliegprestaties nagestreefd werden, maar ze ook in de showkooi hoog gewaardeerd werden.

Een terugblik in het verleden

Voor we ons weer gaan verdiepen in het fascinerende aspect van de Erlauer tuimelaar in de showkooi, moeten wij even kort terugblikken in het verleden. Het gaat hier namelijk om een zeer eerbiedwaardig ras.

Volgens de Hongaarse fokker Nagy kwam de Erlauer volgens de kronieken al in de Turkse tijd (1596 - 1687) in Erlau voor. Verder worden ze nog genoemd in latere literatuur van omstreeks 1870. Ze zouden destijds groter van postuur en langsnaveliger zijn geweest dan de hedendaagse erlauer, totdat omstreeks het eind van de negentiende eeuw het type veranderde door inkruising van wener bloedvoerende zwarte tuimelaars en waarschijnlijk Tunesische meeuwen. In 1888 heeft de erlauerfokker Stupka Janos nogmaals donker-

schimmel weners in de bloedlijn ingebracht. Dit erf materiaal zou nog in de hedendaagse dieren terug te vinden zijn. Net zoals hun voorouders waren ook dit uitstekende vliegers, ofschoon ze wat kleiner en slanker waren met smallere oogranden en wat roestbruin in de kop. Een nieuwere lijn die zich hieruit later ontwikkelde had een sierlijker exterieur met een wat meer dobbelsteenachtig hoofd: zij beheersten echter eveneens zeer specifieke vliegprestaties met de typische erlauer vlieg stijl.

Aan het eind van de twintiger jaren werkte binnen de Erlauer Hoogvliegerfokkers Vereniging, onder voorzitterschap van Johann Thiersch inmiddels een speciaal vereniging die zich ten doel gesteld had deze tweevoudige fascinatie van het ras te dienen. In een in 1928 door deze speciaalvereniging vastgestelde openbaar gemaakte standaard werden naast de schoonheidsbepalingen ook de vereiste vliegprestaties opgenomen en vastgelegd: *“De erlauer is een uitgelezen hoogvlieger en moet kunnen voldoen aan een dagelijks vliegprestaties van meer dan twee uren. Zijn vlucht is buitengewoon levendig en in gesloten troepverband. Zijn korte kringen en snelle zwenkingen bieden de toeschouwer veel genoeg. Hij beschikt over een uitstekend oriëntatievermogen en is zeer gehecht aan zijn thuislag. Ook het zogenaamde ‘vervliegen’, zoals dat bij weners wordt ervaren, komt bij dit ras niet voor. Zelfs wanneer een havik een troep uit elkaar drijft en de dieren aan de havik ontkomen door er bovenuit te stijgen, komt het voor dat dieren na twee of drie dagen toch weer thuis komen. Oude alleen vliegende dieren kan een havik sowieso niet te pakken krijgen en komt ook haast niet voor dat zelfs jonge dieren die nog niet zo lang getraind zijn, aan een havik ten prooi vallen.”*

Het zou zinvol zijn als met de vernieuwing van de vliegvaardigheid van Duitse tuimelaarrassen ook de eisen aan de hieraan verbonden bevordering van de vitaliteit en de typische vliegeigenschappen in verkorte vorm in de standaard zouden worden opgenomen.

De vliegtraining

In het Hongaarse duiventijdschrift ‘Galambjaink’ (Onze duiven) van mei 1983 verscheen een actuele bijdrage van de hand van Istvan Meszaros over de vliegtraining van de erlauer, waarin hij schrijft over de teruggang in de hoogvliegerij in Hongarije, die minder de topvliegrassen als de boedapester - en Hongaarse (schimmel)hoogvlieger had getroffen dan de erlauer: De verwoestingen van de Tweede Wereldoorlog, alsmede de verstedelijking van grote gebieden waarin de duivensport vroeger bloeide, zijn hier de hoofdoorzaken van. Ook al zouden de goede tijden van weleer, zowel bij ons als in andere landen, niet meer terugkeren, hebben toch enige Hongaarse fokkers zich ertoe gezet om de training zonder mankeren voort te zetten. Geduld en volharding worden eveneens vereist wanneer de jonge dieren in de ren of noodzakelijkerwijze op het dak gezet moeten worden teneinde de omgeving van het hok te leren kennen. Na een drietal oriëntatievluchtjes begint de systematische vliegtraining, waarbij de jongen meerdere malen per dag korte vluchtjes moeten vliegen. De duiven die niet in nauw contact blijven met de troep moeten zo snel mogelijk uitgeselecteerd worden, want zij zullen het ook later laten afweten. Door hun aanleg neigt de erlauer zeer sterk tot gesloten troepvliegen, maar ook tot uitbreken en zelfs tot vroegtijdig terugkeren naar het slag. De dieren moeten dus heel streng in het troepvliegen - waarbij de helft van de troep uit oudere dieren bestaat - getraind worden. Men moet beginnen met een troep die groter is dan normaliter bij het wedstrijdvliegen wordt vereist, teneinde nog voldoende te kunnen uitselecteren tot wedstrijdsterkte. Meszaros begint bijvoorbeeld met 30 tot 34 dieren te trainen. De intensieve training begint ongeveer 4 tot 5 weken voor de wedvlucht. De duiven vliegen dan twee tot drie weken lang, twee keer per dag. Een keer vroeg in de morgen en een keer in de namiddag en elke keer 45 tot 60 minuten. Twee tot drie weken voor de datum wordt een keer per dag een tot twee uur lang gevlogen. In de week direct voor de wedstrijd, wisselen we een vlieg dag af met een rustdag, om het uithoudingsvermogen op te voeren. Op deze manier is de troep op de wedstrijddag in topvorm.

Een wekelijks bad is van belang en ook een speciaal voermengsel. De heer Meszaros heeft in zijn troep de oude voortreffelijke eigenschappen weten te behouden. Vluchten van twee tot drie uur met veilige thuiskomst, ondanks extreme vlieghoogten én vluchten gedurende het gehele jaar. Deze duiven, zoals met menig ander vlieg gras het geval is, vijf tot zes maanden in de winterperiode binnen houden, is niet nodig. In de

Verenigde Staten komen momenteel enige liefhebbers voor die de erlauer uitsluitend als vliegduif houden, hij wordt daar Blauwe erlauer hoogvlieger (Egri blue high Flyer) genoemd. Ook in de Tsjecho-Slowaakse vliegers vloeit het bloed van de erlauer.

Geringe verbreiding

Over de geringe verbreiding van de Erlauer bij ons wil ik een tekst aanhalen uit 1933: *“Reeds enige tientallen jaren geleden is deze duif naar Duitsland gekomen, maar is over het algemeen tamelijk onbekend gebleven, zodat de vaktijdschriften slechts zelden hierover geschreven hebben. Niettemin verdient deze duif door zijn bijzondere verschijning zeker de aandacht.”*

Verder wordt er nog op gewezen dat niet de kleine Saksische woongemeenschap Erlau bij Minweide deze duif zijn naam gegeven heeft, maar de grote Hongaarse stad Erlau met zijn 30.000 inwoners, de hoofdstad van de provincie Hevés; ook bekend als belangrijk wijngebied. Uitvoerig werden destijds in de vakpers de belevenissen van de Erlauer hoogvliegers beschreven. Zo schreef de heer Calderanow uit Wittenau in 1928, dat de onkunde van de fokkers en de onbekendheid met het ras leidde tot bewuste misleiding bij het te koop aanbieden. Na de Eerste Wereldoorlog waren er dan ook in Duitsland nauwelijks nog raszuivere erlauer te vinden. In 1910 schrijft Calderanow nog met weemoed over een fokker in de buurt van Berlijn die over een stam Erlauers beschikte, die, samen vliegend met wener lichtgestorsten, bepalend was voor goede prestaties, omdat de vliegbewegingen van de troep, door het contrast zeer goed zichtbaar waren. Die dieren waren klein, met brede borst en ronde kop. De iris van het oog was zeer licht. Zelfs bij de destijds ten noorden van Berlijn zeer veelvuldig voorkomende roofvogelaanvallen ging er nooit een dier verloren.

De inspanningen om weer te komen tot gelijkwaardige erlauer met een vliegduur van twee tot drie uur - in zomer en winter - bleken in de praktijk op vele hindernissen te stuiten. Een goed contactadres was destijds de bekende hoogvliegerfokker Farnek in Wenen, die regelmatig contacten met Hongaarse fokkers onderhield. Via hem kwamen meermalen erlauer naar Duitsland, helaas niet alle met het hooggeklasseerde ras eigene vliegvermogen, zodat er veel verliezen door roofvogels te betreuren waren. Zuiver witte, felle ogen, een langwerpige kop en een schuin naar beneden gerichte snavel werden toen als raseigenschap gewenst.

Over de kopvorm

Een groep fokkers uit Seliger in de ‘Speciaal club voor Wener hoogvliegduiven’ beschouwden de langgerekte kop als een kruisingsproduct. Zij vonden dat de kop van de erlauer, overeenkomstig de Duitse of Oostenrijkse, dus niet de Hongaarse, standaard vierkant en met een stijl achterhoofd zou moeten zijn. Deze verwarrende kwestie over de kopvorm teisterde destijds en helaas ook heden nog altijd onze standaard.

Calderanow stelde zich - gesteund door de lang koppige importen - achter de in het land van oorsprong geldende standaard uit de twintiger jaren, op welke belangrijke schoonheidskenmerken zonder meer afgegaan zou moeten worden. Zodoende kon omstreeks het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog een door de keurmeesters op de Duitse tentoonstellingen eensluitende rasgerichte beoordeling bereikt worden. Helaas werden de passende standaardveranderingen niet vast genoeg in de rasbeschrijvingen vastgelegd. Bekijkt men foto's van in Duitsland in de vijftiger en zestiger jaren hooggekwalificeerde erlauer, dan is hier absoluut sprake van beoordelingsfouten. Hier was duidelijk sprake van een terugval in kopvorm, die niet lang genoeg en niet scherp gemarkeerd was én van de stand van de snavel.

Fritz Schaefer uit Pfaffenrot berichtte dat in 1972 in Erfurt de Erlauer tuimelaar in hoogste nood verkeerde. Bekijkt men foto's uit de zestiger en zeventiger jaren dan vallen de buitengewoon grote verschillen in kopvorm duidelijk op. Vanaf de langwerpige ronde kop; de langwerpig afgeronde rechthoekige, bijvoorbeeld de trapeziumkop, tot aan de hoogschedelige Wenerkop met de duidelijk aanwezige achterhoofdknobbel; alles bleek mogelijk. Door een tot heden onduidelijke Duitse standaardbeschrijving wordt de onzekerheid

van de keurmeesters in de hand gewerkt. Bij de destijds geshowde dieren viel overigens ook nog de overwegend korte beenpartij op. Ook foto's uit het einde van de twintiger en begin dertiger jaren van in Berlijn en Boedapest geshowde dieren tonen langwerpige ronde koppen met middellange tot krap middellange snabels. Daarnaast werd door bepaalde groepen van fokkers de voorkeur gegeven aan dobbelsteenvormige koppen.

W.M. Levi (Encyclopedia of Pigeon Breeds, 1965) laat op een kleurenfoto van Peterfi een, ook volgens de huidige standaard, uitmuntende donkerblauwe jonge duivin zien met een elegante hals- en beenpartij, langgerekte trapeziumkop met vlak schedeldak, opvallend witte iris en vooral prachtige donkere oogranden. Bij de hoogste benadering van de typebeschrijving betekent deze fijnheid ook heden nog steeds het puntje op de i. De duif werd gefokt door József Bacsó uit Roemenië. Levi vermeldt nog, dat dit ras in de USA uiterst zeldzaam is, ja vrijwel niet voorkomt.

De kleuren toen en nu

Destijds werden er drie kleurslagen beschreven. De blauwgebanden, met een zweem van roest, hadden een donkere koperkleurige, metalig glanzende kop en hals. De duivinnen waren geslachtsgebonden donkerder. Bij de zigeunerschimmels met een meer bruine dan blauwe kleurstelling was de buikbevedering lichtgrijs en waren de vleugelschilden gehamerd. Deze dieren waren qua type kleiner dan de blauwen. De omschrijving van de tekening gaf aan dat de buikpartij een lichte en soms een donkerder schimmeltekening te zien gaf. De Morret erlauer met een zeer donkere, soms bijna zwarte tekening vormde de derde kleurslag.

Dit palet, dat slechts geringe kleuronderscheidingen beschrijft, is in wezen volgens de huidige kleurslag beschrijvingen ontsproten uit variaties binnen de kleur blauw. Het is een eigenaardige onwerkelijke schoonheid die de erlauer in de tentoonstellingskooi uitstraalt. Het zijn geen duiven die door opvallende eigenschappen op het vlak van figuur, stelling, structuur, kleur of tekening in het oog springen. Men kijkt er naar, wandelt er voorbij, maar... men keert terug. Er valt toch iets op! Hier biedt zich een elegante duif aan met een prachtig markant kopprofiel en de stralende blik van een schitterend oog binnen de omlijsting van donkere oogranden. En dan die kleur? Wat eigenaardig; even schemerde er een volledig andere kleur, een glans van koper of bruin, nu zelfs even van violet. Komt dit door de lichtval? Het kleurenspeel van de erlauer is toch onvergelijkbaar in het duivenrijk. Hoe vaak is dit al beschreven?

F. Pfenningstorf schrijft in 1905: *“De kleur van deze duif is blauw, de kop en een deel van de hals zijn grijsachtig met een sterke zgn. metaalglans in de regenboogkleuren. Het overige deel van het lichaam is licht- of staalblauw; de vleugels dragen mooie zwarte banden, de staart heeft eveneens een zwarte band ... Als variëteit van deze duif is er nog de Erlauer Wilde (egri ezigány) Zigeunerschimmel, die zeer donkerblauw gekrast is. Deze Zigeunerschimmel heeft veel ‘roest’ in zijn donkere tot donkergekraste, soms vrijwel zwarte verenkleed. Deze ‘roest’ wordt in de vleugels en op de kop als een opvallende vlek bovenop zichtbaar. Bij welk ras is roest toe-gestaan, zelfs gewent?”*

De huidige standaard wordt door alle experts geaccepteerd, omdat die aansluit bij de traditie van het land van oorsprong. Op de eerste plaats geldt nu als een grove fout een duidelijke schedelvervlakking (zoals bij de Boedapester kortbektuimelaars) en een korte hals. Ook deze punten zullen in de toekomst, zeker niet vaak genoeg, aan de standaard uit het land van herkomst getoetst moeten worden.

Wie een tuimelaar zoekt die een onopvallende, tijdloze schoonheid paart aan een raskenmerkend hemelbestormend vliegvermogen, heeft die zeker gevonden in de Erlauer.

Fokproblemen kent hij niet; alles gaat bij hem van een leien dakje. Hoe goed een fantastisch vliegende erlauer zich ook in de showkooi thuisvoelt bewijst bijvoorbeeld de tentoonstelling van 1989 in Oldenburg; van

de zestien dieren bereikten er twee het predicaat F en dertien het predicaat ZG, waarbij het 'type' de hoogste lof verdiende.

In zijn vitaliteit, rasadel en vliegeigenschappen is de erlauer eensluidend veelzijdig. Omdat hij veel 'Hongaarse paprika in het bloed heeft' en desondanks toch zeer handelbaar en tam is, is hij zelfs geschikt voor het wat 'nerveuzere' type van de liefhebber.